

Milan Dekleva

Neznana številka

Veliko vrtno okno je meja v času. V hiši, kjer negibno stoji, s prsti, položenimi na polico, kot bi bila klaviatura in bi nanjo lahko igrala, se je čas ustavil. Ujet je v začetek enega, samo enega, zmeraj istega spomina. Zunaj čas teče: takrat je bil mraz, pod kolesi avtomobila, ki je speljal z dovoza, je škripal poledeneli sneg. Zdaj dežuje, trava ob grmičku rododendrona, ki pričakuje pomlad z napetimi popki, postaja zelena. Tudi kos, ki jo obiskuje vsako jutro, ni več tako nemiren, kot je bil januarja. Stoji ob grmičku in jo gleda, zelo mirno. Nikamor se mu ne mudi. Preživel je mraz, zdaj bo hrane dovolj in sonce je zavetnik letenja.

V trenutku, ko je avto speljal, je zazvonil telefon, o tem ni dvoma.

Takrat se ji to ni zdelo pomembno.

V trenutku, ko je na dovozu speljal avto, da so zastokale poledenele gume, je zazvonil telefon. Vstala je iznad spisa, še vedno tehtaje resnico, ki si jo je ustvarila o primeru, in prisluhnila zvonjenju. Bil je Samov prenosni telefon, spet ga je bil nekam položil in pozabil nanj. Danes ga bo rabil, je pomislila, na cesti nikoli ne veš, kdaj ti pride prav. Šla je proti predsobi in sledila zvoku; ja, bil je ob izhodnih vratih, na omarici za čevlje je zaslon modrikasto utripal.

“Prosim?” je rekla, ko je pritisnila na gumb in z drugo roko odpirala vrata, čeprav je bila prepričana, da je prepozno in je Samo že odpeljal. Ampak ni. Videla je avto, ki je stal pred drsnimi vrtnimi vrati, in moža, ki je z daljinskim upravljalnikom v roki stal ob njih in zmajeval z glavo.

“Samo?” je rekel oddaljeni ženski glas. Svetlo zvoneč, skoraj dekliški.

“Prosim?” je rekla telefonu. Povezava je bila prekinjena, na zaslonu je pisalo *neznana številka*.

“Sámo,” je zaklicala skozi vrata, “telefon. Nekdo te kliče.” In potem, čez nekaj trenutkov: “Kaj se je zgodilo?”

Videla je, kako se je mož sklonil in s prstom obrisal zaledenelo stekelce elektronskega senzorja. Ko je znova pritisnil na upravljalnik, je nad vrati zasvetila opozorilna lučka in vrata so se začela počasi odpirati. Z jeznimi, trdimi koraki se je vračal k hiši. Zdelo se ji je, da hoče poteptati mrz, ki mu je povzročil preglavice.

“Prekleta zima,” je zamomljal in vzel telefon z ženine razprte dlani.

“A nisi zadovoljen?” se je nasmehnila. “Saj ga boš vendar rabil.”

Za hipec jo je pogledal, potem pa sklonil glavo in spravil telefon v žep.

“Ne boš odgovoril?”

Med odhajanjem je zmajal z glavo. “Mudi se mi. Če je kaj nujnega, me bo že poklical.”

“Poklicala.”

Obstal je, na čuden način zasukal glavo, kot bi ga bolel vrat.

“Poklicala,” je ponovila. “Bil je ženski glas.”

“Tudi prav,” je skomignil. “Oprosti, res sem pozen. Drži se. Boš videla, da bo vse v redu.”

Poskušala se je prebiti skozi zapletene trditve, ki naj bi ji pomagale pri razsodbi. Smešno, je pomislila, da je pravni jezik zapleten zato, ker naj bi bil enoznačen. Predstavljala si je vzdušje v sodni dvorani, medtem ko končni govor pripoveduje v laških enajstercih in prestopnih rimah. Če novinarji govorijo o operetnih režimih, zakaj ne bi govorili še o operetnem sodišču? Misel jo je za hip razbremenila; razrahljala je temni vozeli strahu, ki ji je zadrnil prsi.

Vstala je in si natočila novo skodelico kave. Za hip je pogledala skozi okno in videla sledi gum, ki jih je na dovozu pustil avto. Pravzaprav je videla možovo odsotnost in začutila odtis svoje osamljenosti: sodbo bo morala sprejeti sama, čisto sama. Po izreku sodbe bo nekdo drug zaznamovan z neprehodno samotnostjo njene ocene. Kot že sto in stokrat se je pridušala, da bo opustila svoj poklic.

Pod tušem, ko so jo prijetno pikljale vroče kapljice vode, jo je preblisnilo, da je tudi njej večkrat zvonil prenosni telefon, a ni hotela sprejeti klica. Andreju, višjemu tožilcu na gospodarskem oddelku, je bila vseč in jo je zasipal s puhlim besednim dvorjenjem. Zakaj se ji je zdelo čudno, da Samo ni hotel odgovoriti *neznani številki*? Morda je bilo čudno le to, da je telefon zazvonil v trenutku, ko je zaslišala, kako je pod kolesi avta zastokal sneg?

Ko je pred sodno palačo zagledala grozdice obiskovalcev in fotoreporterjev, je naglo spremenila smer hoje in se napotila k stranskemu vhodu. Kljub temu da je bila ena najmlajših in najuspešnejših sodnic, je bila do medijskega izrabljanja sodnih postopkov zadržana. *Pravo ni resničnostna predstava*, je izjavila v enem svojih odmevnih člankov v strokovni reviji.

Prijazni varnostnik ji je pokimal. Med tipkanjem osebne kode jo je z druge strani ulice razsvetlila bliskavica fotografskega aparata. Obrnila je glavo. Bradati mladenič je večkrat zapored pritisnil na sprožilec. Pohitela je in stopila v temo z marmorjem obloženega stopnišča. V nosnicah je začutila težki, postani zrak, ki mu je rekla *vonj pomembne ustanove*.

Razsodbo je pospremila z natančno pravno razčlenitvijo, v kateri je osvetlila nemoralnost, grabežljivost in odsotnost slehernega sočutja do prizadetih delavcev. Direktorju je očitala, da je podjetje denarno izčrpal in ga potem pustil propasti iz povsem sebičnih razlogov. Obdolženi jo je gledal z zaničljivo skrivljenimi ustnicami. Še dobro, je pomislila, da je prepovedala fotografiranje, sicer bi v dvorani izbruhnil pekel. Direktorja so množična občila spremenila v lokalnega Razkolnikova, tovarniški sindikalni voditelji in opeharjeni, človeškega dostojanstva oropani delavci so zahtevali javni linč. *Pravo je eno, pravica drugo*, ji je v glavi poblisnila misel znamenitega proforskega kolega. A ugovor vesti, da bo obdolženca obsodila na najvišjo možno kazen, ki jo je predlagala tožilka in jo predpisuje zakonik, je preglasilo njegovo zaničljivo vedenje. Na zatožni klopi se je obračal in se nasmihal prijateljem, ki so sedeli med občinstvom. Vedela je, da jih preiskava in govornice povezujejo z nečednimi obdolženčevimi posli in da jih časopisi imenujejo *lokalna mafija*.

Po izrečeni kazni je v dvorani završalo. Obsojenčeva odvetnika sta staknila glavi in si nekaj šepetala, novinarji so vstali in stekli proti vratom, slišati je bilo vzklike odobravanja in potrjevanja. Nenadoma je skozi goščavo glasov priplaval besen falzet *Prekleta pizda prodana, pazi se!* in se zavrtinčil v njene možgane in v nenadni molk prisotnih ljudi.

Zaklenila je vrata in vključila protivlomni sistem. Še dobro, da je bil Samo tako odločen, da si ga namestita. Ko je pomislila na drgetavi bes v glasu, ki se je odbijal od sten sodne dvorane, jo je spreletel srh. S težavo je zagrnila zastore in se sesedla v naslanjač. Občutek nemoči je bil močnejši od občutka strahu. Ko je z negotovimi prsti po torbici iskala prenosni telefon, ji je na tla padlo ogledalce in počilo. Pobrala ga je; njen obraz je bil razrezan na tri dele. Zdaj sem pa res razcepljena osebnost, se je grenko nasmehnila. Poklicala je Sama. Po dolgem molku, ko je v slušalki prasetal daljava, je slišala, da *naslovnik trenutno ni dosegljiv, pokličite kasneje*. Kako značilno za Sama, kadar ga najbolj rabi, je nedosegljiv.

Tišina v hiši je bila glasna, a televizorja ni hotela prižgati. Šla je do računalnika in odprla poštni predal. Kako pestra so naša digitalizirana življenja, se je nasmehnila, *digi dagi po ritki nagi*. Prvo pismo, ki ga je odprla, ji je poslal Andrej. Namrdnila se je, a tokrat ni leporečil: pohvalil je njeno razsodbo. *Pravniki smo poslednji moralisti v nihilističnem*

svetu, je napisal, če odpovemo, bo naslednja stopnja razkroj vesti. Bila je presenečena. Na Andreja je gledala preveč površno.

Razmišljena je kliknila na naslednjo ikono. Na zaslonu se je pojavil njen obraz, ki ga je nekdo z računalniško montažo nalepil na tuje golo telo. Neki moški, ki je imel na glavi krvniško kapuco, jo je posiljeval in istočasno zabadal z nožem. Animacija je bila tako grozljiva, da ji je zamrznilo srce. *Plačala boš za svoje grehe, pravica je prasica* je ponavljal posneti moški glas, dokler ji ni uspelo računalnika ugasniti. Kar z glavnim stikalom, ker so se ji roke preveč tresle, da bi lahko uporabila miško.

Dlan, v kateri je stiskala telefon, je morala nasloniti na mizo, da je lahko poklicala moža: *naslovnik trenutno ni dosegljiv, pokličite kasneje*. Sovražim to zagamano gigaherčno življenje, se je pridušala, sovražim umetna dotikanja. A potem je pomislila, da je imela srečo, ker jo je nekdo posiljeval in ubijal na zaslonu, *virtualno*. V nasprotnem primeru bi njeno telo v *resnici* ležalo na tleh, v mlaki krvi. Ko je tako razmišljala, se je dejansko počutila *na tleh*.

Čez čas so njeni možgani začeli delovati obrambno; *kaj pa boš dosegla s tem, da se smiliš sama sebi?* Zazdelo se ji je, da je z glavo zaplavala v oblak, svet se je zmeščal; vedela je, da je občutek povezan z naraščanjem serotonina. Sploh ni bilo več hudo, vstala je, se sprehodila do okna, pokukala skozi zavese. Čez cesto, ob magnoliji, ki je še vedno spala (žarite, žarite bakle zgodnje pomladi), je stala blondinka. Ja, blondinka, to je bila prva asociacija. *Lady Gaga, ki gaga v njeno okno*. Le da je bila oblečena, *odeta* v moden zimski plašč (*Desigual?*). Negibno je strmela v okno. Ne, ni nevarna, si je rekla, ta že nima zveze s falzetom in internetno grožnjo.

Oglasil se je drugačen zvonec, signal hišnega telefona, na ta aparat jo je vedno poklicala mama.

“Mama?”

“Nič takega,” je zaslišala, kot bi se mama vnaprej opravičevala za klic. “Lahko govoriš?”

“Ja, seveda,” je rekla.

“Hotela sem te vprašat, kaj naj kupim Samu. Za rojstni dan.”

“Ne vem.”

“Ne veš? Ni mogoče, da ne bi vedela. A ni tvoj mož?”

“Ja, je. Ker ima skrbno ženo, mu nič ne manjka. Po mojem čisto nič,” je dejala po kratkem premisleku.

“A je doma? Ga bom kar sama vprašala.”

“Ne,” je zavzdihnila. “Na Dunaju. Poslovno.” In v tem trenutku ji je šel skozi možgane ledeni, zmrznjeni zvok gum, ki zdrsavajo na dovozu. *Zadnji zvok Samove bližine v trenutku, ko je zazvonil telefon.*

Ko tudi ob tretjem klicu ni dobila zveze z možem, ji je postala vse glasnejša tišina dóma nevzdržna.

V poznem popoldnevu se je napotila proti mestu. Ulice so bile polne avtomobilov, večina ljudi se je šele vračala iz služb ali nakupovanj. Razmišljala je o tem, kako dnevi odtekajo v prazno: je bilo svarilo iz sodne dvorane tudi dramilo? Je bilo zvonjenje telefona v trenutku, ko je Samo na dovozu pognal avto, tudi klic k budnosti? Je bila blondinka, ki je gagala v njena okna, povezana z *neznano številko*? Ah, je zmajala z glavo, preveč sem napeta. Strah in stres ob razsodbi sta opravila svoje. Nikoli nisem zaupala nekakšnim ... *usodnostim*. Nenadoma so se izložbe, mimo katerih je hodila in jih sploh ni opazila, obarvale z oranžno svetlobo. Ustavila se je in se ozrla: zadaj, za steklenim prizidkom Narodne galerije in zamolklo olivnim zelenilom hriba, je zahajalo sonce. Prostor med vrhovi smrek je mistično žarel.

Kar naenkrat je bila pred sodiščem, sama ni vedela, zakaj. Pred vhodom ni bilo nikogar, zato je stopila tja, pozdravila varnostnika in odšla do svoje pisarne.

Še enkrat in zelo natančno je brala spise, povezane z današnjo razsodbo. Ja, si je rekla, imela sem prav. Ta človek je pokvarjen do dna duše. Najbrž mu vzdevka Hudodelec nismo pripisali samo zato, ker je nesramno bogat. Odleglo ji je. Ko je potrkalo in je vstopil Andrej, ga je bila v resnici vesela.

“Čutil sem, da boš prišla,” se je zasmejal. “Čakal sem in čakal v tej zakleti graščini ... in zdaj si tu, princesa iz sanj.”

“Plemeniti vitez iz La Manche,” je sprejela besedno igro, “imam predlog. Življenje je sen, trd in neusmiljen sen. Bi ga zmeščal s kozarcem andaluzijskih solz?”

“Kaj se je zgodilo?” je presenečeno rekel Andrej. “Si končno spoznala zmoto in zapustila moža?”

“Na Dunaju je,” je odvrnila, medtem ko je pospravljala spise in jih zaklepala v omaro. “Ne vem, zakaj me ne pokliče. Skrbi mi povzročča.”

“Saj bo poklical, Dulcineja. Županova tajnica in mestni protokol zahtevata svoj čas.”

“Prav nič smešno, Andrej,” ga je očitajoče pogledala. “Ne izzivaj usode!”

Vino je bilo sladko in je dišalo po morju. Okno lokala je bilo obrnjeno proti reki, videla je osvetljene stebriče Čevljarskega mosta in pod žalobno oskubljenimi vrbami modrikavo pobliskavanje vode. Ni vedela zakaj, a reka jo je vedno navdala z otožnostjo. Če je duša večna, kdo se kopa v melanholiji minljivosti? Odgovor je prišel kmalu, z mravljinca na notranji strani stegen, s prijetno toploto, ki se je širila v sotočje nog in naprej proti

trebuhu. Telo se je branilo z žgečkljivim užitkom. Kradoma je pogledala Andreja: je vzdraženost povezana z njim?

Zamišljeno jo je opazoval, v zenicah je imel ikre *poredne* želje, krpice *prepovedane* želje. Tako se ji je zdelo. Če ni bilo vse skupaj projekcija in prevara njenih čutov. Mogoče se preizkus ljubezni začne tako, s telefonskimi zvonjenji, na katere ne odgovarjamo?

“Verjameš v *usodnosti*?” je vprašala. Sladka mrščavica kože se je polegla.

“Imaš v mislih najin romantični večer?”

“Resno sprašujem. Verjameš, da so naša življenja vpisana v knjigo usode?”

“Do vseh podrobnosti? A ni to nekam zastarelo? Nekakšen kreacionizem? Saj vendar ne misliš, da je bila tvoja današnja razsodba vnaprej določena? Kaj pa svobodna volja in te zadeve?”

“Hm,” je vzdihnila. “Svobodna volja je lahko vračunana v usodo. Svobodna volja je lahko spremenljivka med dvema točkama, ki sta določeni.”

“Rojstvo in smrt?”

Pokimala je. Dvignila je kozarec in odpila požirek vina. Na ustnicah je začutila grenko sladek okus, ki jo je spominjal na vonj po morju. Le da mu je bil dodan vonj po vršičkih cipres. Čisto določenih cipres! Tistih, ki so, sklonjene proti Furlanski nižini, trepetale v burji nad Gonjačami, kjer sta s Samom objeta opazovala meglice nad Beneškim zalivom. Da bi bil ta *okus* spomina vpisan v knjigo usode, bi bilo pa res čudno, si je rekla.

“Ja. Rojstvo in smrt. Ne nad prvim ne nad drugim nimamo nobene moči, a ni tako?”

“In kdo je avtor veličastnega fascikla? Mož z dolgo belo brado, ki se raztaplja v meglicah Beneškega zaliva? Mož, ki ni večno mlad, tako kot podoba Dorian Gray, ampak je večno star in nikoli ne spi?”

Kozarec, ki ga je postavila nad mizo, je žvenknil, roka ji je zadrhtela od presenečenja.

“Beneškega zaliva? Zakaj si rekel Beneškega zaliva?”

“Kaj jaz vem,” je zamahnil s prsti. “Ali pa Biskajskega. Ali pa Azteškega, če ta sploh obstaja.”

Molče je gledala reko, njena gladina je postala še temnejša, čadasto modra.

Ko sta z Andrejem molče stopala proti Križankam, jo je obšla slutnja, da je nekaj narobe. Najprej je pomislila na Sama, a takrat sta se izza temnega vogala za srednjeveškim obzidjem izluščili postavi in se napotili proti njima. Prijela je Andreja za zapestje, zastala, kot bi hotela zbežati. Odkimal je. Prišleka – robustna, omarasta, bradata, s kapama na čelu – sta jima namesto pozdrava pljunila pred noge.

“Praznujemo?” je zarežal eden od njiju, na licu je imel brazgotino. “Prebrzo, mala,” je iztegnil roko proti njenemu vratu, da se je prestrašeno odmaknila. “Zmaga še ni pravo močna.”

“Pravno mučna,” je zlobno pripomnil drugi in ju škilavo premeril. Stopil je korak vstran in naprej, da bi ne mogla zbežati. “Se bomo pritožili na vrhovni sud u Šengen, če bo treba. A bo treba?”

“Ne!” je odkimal brazgotinasti, segel v žep in si začel natikati rokavice.

Andrej se je nepričakovano zasukal in z obema rokama odsunil škilavca, ki je izgubil ravnotežje in se opotekel.

“Beži,” ji je zaklical.

“Opla!” je siknil škilavi, “za ljubav se umire. Bom ti že jaz pokazal, jebač!”

Otrdela je od strahu.

Nekaj metrov za vsiljivcema so se s treskom odprla gostilniška vrata. Iz krčme se je usula skupina mladeničev, spremljala sta jih smeh in pijansko kričanje. Ko so ocenili stanje na ulici, so utihnili in se jim približali.

“Oho,” je vzkliknil obritoglavca z modrimi očmi, “kaj dogaja? A? Fantje, o tem sem vam govoril!” Iztegnil je roko in pokazal na bradata moška. “Povsod so, pizde voluharske! Kamor se obrneš, evo to golazen! Treba jih bo pomendrat kot ščurke!”

“Ti si golazen, Slovenček. Gnida brez jajc.” Škilavi je iz žepa potegnil pištolo in jo uperil v obritoglavca. “Koga boš ti pomendral, pizdek?”

“Pusti!” je grozeče ukazal brazgotinasti. “Pusti, mame ti! Imamo mi časa več kot ti posranci.” Ščetinasti omari sta se ritensko umaknili nekaj korakov, potem pa izginili v temi za voglom.

Začutila je, da teče in hlipa, zatikajoče se noge so jo nosile k osvetljenemu obrežju med nočne sprehajalce. Šele ko je prihlipala v beli stožec svetilke pod kostanjem, se je ustavila in pogledala, kje je Andrej. Dohitel jo je in ji obrisal lice, po katerem so polzele solze.

Ko sta pred hišo stopala iz taksija, je slutnja pokazala drugačen obraz. Ne, pred ograjo ni bilo blondinke, ampak policijski avto z ugasnjenimi lučmi in v njem obrisi uniformiranih postav. Začutila je, da ji srce utripa v vratu, na hitro in drobno, kot bi bila sinica. Ozrla se je v hišo. Okna so bila cela, vrata, kot kaže, niso bila vlomljena. A to je ni pomirilo, sploh ne. Živci so se ji vozljali, misli zatikale. Kar se v možganih še ni oblikovalo v spoznanje, je bilo več kot ugibanje: nagonsko vedenje. Klecnila je. Če je Andrej ne bi prijel za komolec in jo podprl, bi se zvrnila na pločnik.

Svetloba v dnevni sobi je bila razpršena in motna. Zdelo se ji je, da ljudi opazuje skozi vodo, *potopljena*. So bili štirje? Jih je bilo pet? Je bila mama že tam? Tudi besede, ki sta jih izgovarjala policista in njuna kolegica, so

brbotale, izgovorjene so bile v vodi in so klokotale. Le da za sabo niso puščale mehurčkov. Niso bile zračne besede, bile so trnove besede. Zato so bolele. Kaj sploh hočejo od mene, se je spraševala, saj zdaj vem. Ali pa ji ni bilo jasno? Pač pa je zelo jasno videla kosa na veji jablane pred oknom. Kaj dela tukaj, saj je vendar temno in je noč in bi moral spati. A bil je tam in jo je gledal in pel. Ni slišala zvokov, ampak barve, ki so kapljale na parket pred oblazinjenem divanom in se spreminjale v mavrično lužo. Luža sredi vode? Andrej je rekel *saj to ni mogoče*, tako se ji je zdelo. Policistka je rekla *potrebna bo identifikacija, saj razumete*. Pokimala je, čeprav je že takrat vedela, da identifikacija ni mogoča, ugotavljanje istovetnosti ni mogoče. Nič ni istovetno z ničimer in zakaj bi bil Samo mrtev? Ji je policistka držala na čelu moker robec? Zakaj pa? Zakaj pa, če so vsi potonili in v vodi brbljajo in se dušijo? *Uboga moja, uboga moja* je ponavljala mama, zato ji je porinila kazalec v usta in ga pritisnila ob brbotajoči jezik. Potem ji je padla okrog vratu.

Od takrat, ko je pod kolesi avta zastokal sneg, je veliko vrtno okno meja v času. Kot kaže, se je čas v tistem trenutku razcepil in teče v dve smeri, pomisli. Reka je tekla samo na levo, samo na levo. En tok časa pa se kar naprej vrača k zvonjenju telefona. Kot bi bilo zvonjenje ujeto v vrtnec, ki eni in isti misli ne pusti odteči. Je to istovetnost, ponavljajoča, kljuvajoča, nesmiselna misel?

Rekli so, da se je nesreča zgodila blizu avtocestnega izvoza za Gradec. Tisti del ceste dobro pozna, s Samom sta ga večkrat prevozila. Samo je dober voznik, si reče. Samo je bil dober voznik, si reče in vzdihne.

Zapisali so, da je nastala kolona, ker je *domači voznik*, starejši advokat iz Gradca, zapeljal na avtocesto *v nasprotno, napačno smer*. Pisalo je, da je bila *neverjetna sreča, čisti čudež*, da ni takoj prišlo do trčenja. Avtomobilisti, ki so vozili proti Dunaju, so se pravočasno ustavili in tudi gospod odvetnik je ustavil ob ograji na prehitevalnem pasu.

Sporočili so ji, da je *avto z ljubljansko registracijo* ustavil in je voznik prisebno vklopil vse štiri opozorilne utripajoče luči. Za njim sta, kot je pokazala preiskava, ustavila še dva avtomobila. Tretji, temno moder volvo karavan pa ne. Avto, ki ga je upravljal vinjeni hrvaški državljani B. M., je z veliko hitrostjo trčil v zadek toyote. Udarec, so pisali časopisi in ponavljali televizijski reporterji in očividci nesreče, je bil tako močan, da je volvo v visokem loku poletel naprej in treščil na streho *avta z ljubljansko registracijo*. Avto je *dobesedno sploščilo*, so poročali, zato je bil voznik *takoj mrtev*.

Na licu mesta in v trenutku mrtev, tako so ji razložili in jo s tem tolažili. Ampak čas se ni razcepil v trenutku, ko je dojela pomen besed, ampak takrat, ko je zazvonil telefon.

Če *neznana številka* ne bi poklicala, bi bil Samo morda še živ, si reče. O tem razmišlja kar naprej. Najprej je bila od misli čisto razbolela, potem le še utrujena. Zdaj ne razmišlja več o *deležu* krivde, ki ga zaseda v prepletu naključij med zvonjenjem in nesrečo. Če ne bi pohitela za Samom in ga poklicala k vratom ... Če ne bi zamrznila šipica elektronskega senzorja ... Če ne bi, kot je izvedela pozneje, zaradi zdrsa tovornjaka zaprli odseka štajerske avtoceste in preusmerili prometa na lokalno cesto ... se Samo ne bi ustavil pred gostiščem Štible ... in se v nepravem trenutku znašel v koloni vozil pred Gradcem.

Že sto in stokrat se ji je zazdelo seštevanje naključij, ki so pripeljala do usodne nesreče, nesmiselno in celo neumno. Potem se ji je v glavo zadrila misel, da je bil pomemben samo prvi če, ki je sprožil niz sledečih si, med seboj povezanih dogodkov. Pomemben je bil samo klic neznane ženske, ženske brez obraza. Pomemben je bil le glas, s katerim je izrekla ime njenega moža. Zvenenje besede *Samo?*, ki se je v njeni glavi razraščalo kot moreča senca in rakasto tkivo. Vsi ostali dogodki so bili le posledica. Zvonjenje telefona v trenutku, ko so zaškripale gume na dovozu, pa je bilo *vzrok*.

Ampak zvonjenje telefona ne more *sprožiti* usode, si šepeta, medtem ko gleda mirne kosove oči, ki meditirajo na vejici *v tistem drugem času*. Usoda ni nekaj, kar bi lahko pognal v tek, tako kot poženeš v tek uro, ko ji vstaviš baterijski vložek ali ji naviješ vzmet. Usoda – če je – je v vsem. Ždi in čaka. Kot virus, ki se še ni aktiviral. Ali norost, ki spi v sinapsah živčevja, naša tiha spremljevalka, naša bleda Trnuljčica. Usoda je večni *je*, si reče in stisne ustnice. Saj pravimo, da se je ne da spremeniti. Kako bi bila lahko *jaz* kriva ali sokriva za *nespremenljivost*? To bi bil vrhovni nesmisel!

A kdo je rekel, da je občutek krivde nekaj smiselnega?

Briga me usoda, se nasmehne *na tej strani šipe, na tej strani časa*. Najti moram žensko in *ugasniti* njen glas, *izbrisati neznano številko* iz možganovgrlprsiželodcanohtov.

Ko vstane in odpre okno, *na dovozu zaškripa sneg pod kolesi avtomobila in v predsobi zazvoni telefon*.